

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla, soudce Mgr. Jana Šmakala a soudkyně Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobkyně: **Trinelion Investment, s. r. o.**, IČO 08623287,
sídlem Husitská 107/3, Praha,
zastoupená advokátem JUDr. Jířím Matznerem, Ph. D., LL. M.,
sídlem Anny Letenské 34/7, Praha,

proti
žalované: **Česká obchodní inspekce**,
sídlem Štěpánská 796/44, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. [REDACTED] ze dne 10. 11. 2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V souzené věci se soud zabýval tím, zda lze výrobek – sušený květ konopí *Lemon Haze CBD Flowers* označený jako sběratelský předmět k technickým zahradnickým a studijním účelům prodávaný prostřednictvím prodejního automatu *Kratom & CDB 24/7 | Nonstop | 100% Legal Hemp THC | Free Doping Safe* považovat za sběratelský předmět způsobilý k prodeji osobám mladším 18 let, nebo zda jde o bylinný výrobek určený ke kouření a zakázaný prodávat osobám mladším 18 let.

I. Řízení před správními orgány

2. Inspektorát Česká obchodní inspekce pro Plzeňský a Karlovarský kraj zakoupil v rámci kontrolního nákupu dne 8. 12. 2021 ve volně přístupném prodejním automatu v [REDAKCE] na [REDAKCE] výrobek *Lemon Haze CBD Flowers 1g*, a to prostřednictvím přizvané osoby mladší 18 let.
3. Na základě takto získaných kontrolních zjištění shledal žalobkyni vinnou přestupkem podle § 36 odst. 1 písm. a) ve spoj. § 3 odst. 3 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, a přestupkem podle § 36 odst. 1 písm. g) ve spoj. s § 5 odst. 2 téhož zákona. Těchto přestupků se žalobkyně měla dopustit stručně řečeno tím, že v rozporu se zákonným zákazem prodala bylinný výrobek určený ke kouření osobě mladší 18 let a že na místě prodeje neumístila pro spotřebitele zjevně viditelný text zákazu prodeje tohoto zboží osobám mladším 18 let. Inspektorát odmítl, že by šlo o výrobek sběratelské povahy nebo výrobek srovnatelný vonnými tyčinkami, bylinnými čaji či hnojivy. Typický účel sušeného květu konopí je kromě jiného i příprava tzv. jointu. Kouření je účinným způsobem užití květů CBD konopí. Argumentace žalobkyně je nepřesvědčivá i kvůli tomu, že samotný výrobek byl označen upozorněním o zákazu jeho prodeje osobám mladším 18 let. Pokud skutečně nejde o výrobek určený ke kouření, není zřejmé, za jakého důvodu by takový zákaz měl existovat. S ohledem na tyto úvahy inspektorát považoval za nadbytečné výslechy svědků, neboť skutkový stav byl zjištěn dostatečně.
4. Následné odvolání žalobkyně Česká obchodní inspekce zamítla a rozhodnutí inspektorátu potvrdila. Ztotožnila se se závěry inspektorátu v tom, že zakoupený výrobek je svou povahou bylinný a určený ke kouření, protože se může užívat prostřednictvím inhalace ústy nebo nosem a jeho užívání zahrnuje jeho postupné spalování. Způsob balení výrobku obdobný balení tabákové směsi nevylučuje užívání kouřením.

II. Řízení před soudem

5. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně brojila žalobou. V ní namítla, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože se žalovaný nevyjádřil k námitce neprovedení svědeckého výslechu dodavatele žalobkyně, který měl prokázat povahu sporného výrobku.
6. Dále namítla, že skutkový stav nebyl zjištěn dostatečně, neboť nebyl zjištěn obsah sporného výrobku a nebylo jasně zjištěno, že výrobek slouží ke kouření. Správní orgány nezákonně přenesly důkazní břemeno na žalobkyni, od které požadovaly, aby sama prokázala, že nejde o výrobek určený ke kouření. Z informačního štítku a příbalového letáku je zřejmé, že ke kouření nesloužil. Pokud by byl určen ke kouření, správní orgány se měly vypořádat s možností, že žalobkyně byla uvedena v omyl výrobcem sporného výrobku.
7. Žalovaná uvedla, že nepotřebnost výslechu jednatele dodavatele dostatečně a správně odůvodnil již inspektorát ve svém rozhodnutí. V řízení bylo dostatečně zjištěno, že sporný výrobek je určen ke kouření, neboť postačuje, pokud je ke kouření způsobilý. Možný skutkový omyl pak je ve vztahu k objektivní odpovědnosti právnické osoby za přestupek bez významu, byl by řešen jen u odpovědnosti fyzických osob.

III. Posouzení věci

8. Žaloba není důvodná. Správní orgány podrobně vysvětlily, proč je sporný výrobek – sušený květ konopí *Lemon Haze CBD Flowers* – svou povahou vhodný ke kouření, které lze považovat za typický způsob užití. Samotné označení výrobku jako sběratelského předmětu z něj nečiní výrobek neurčený ke kouření. Žalobkyně v řízení nemusela prokazovat svou nevinu. Bylo však na ní, aby vůči rozumným a úplným úvahám správních orgánů uplatnila konkrétní argumentaci, proč tento konkrétní výrobek není vhodný ke kouření, kterou by posílila svou jinak značně nepravděpodobnou a nepřesvědčivou obranu obecné povahy.
9. Podstata věci se odvíjí od toho, zda je sušený květ konopí obecně výrobkem určeným ke kouření ve smyslu § 2 písm. d) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek a zda v případě výrobku *Lemon Haze CBD Flowers* existují okolnosti, které by tento obecný závěr

modifikovaly. Obrana žalobkyně ve správním řízení směřovala právě tímto směrem: nerozporovala, že výrobek prodala osobě mladší 18 let a že prodejní automat neoznačila textem zákazu prodeje tohoto zboží osobám mladším 18 let. Zpochybnila pouze to, zda je *Lemon Haze CBD Flowers* určen ke kouření.

Lemon Haze CBD Flowers lze nadrtit, ubalit, zapálit (a vykouřit)

10. Podle § 2 písm. d) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek se *bylinným výrobkem určeným ke kouření* rozumí výrobek, jehož základem jsou rostliny, byliny nebo ovoce, a který neobsahuje žádný tabák, *může se užívat prostřednictvím inbalace ústy nebo nosem a jeho užívání zahrnuje jeho postupné spalování*.
11. Inspektorát ve svém rozhodnutí podrobně popsal, že sušený květ CBD konopí má povahu byliny a jakými způsoby jej lze užívat (v sušenkách, kapslích, čaji, vaporizovat, kouřit pomocí bongu, přidat do jointu).
12. Tyto jeho odborné závěry se jeví jako srozumitelné, logické a na věc přílehlavé. Povaha výrobku (sušený květ) sama o sobě nevylučuje, že by bylo jej možné fakticky kouřit a že to z hlediska běžného užití dává smysl. To žalobkyně nezpochybňovala nějakou věcnou argumentací vztaženou k fakticitě kouření konopí. Nebránila se tedy například tvrzením, že sporný výrobek není rozumné kouřit nebo to dokonce není možné, protože jeho faktické vlastnosti ho předurčují k jinému užívání.
13. V případě odůvodněné protiargumentace žalobkyně by podle okolností bylo třeba doplnit dokazování. Ve správním soudnictví je totiž ustáleno, že spor o faktickou způsobilost výrobku ke kouření lze vyřešit provedením důkazu ohledáním věci, tj. vykouřením sporného výrobku ve správním řízení nebo v řízení před soudem (srov. rozsudky NSS č. j. 1 Afs 71/2009-113 ze dne 12. 5. 2010, č. 2313/2011 Sb. NSS, či KS v Ostravě č. j. 22 Ca 53/2007-50 ze dne 4. 6. 2008, č. 1801/2009 Sb. NSS).
14. Žalobkyně nezpůsobilost sporného výrobku ke kouření nedovozovala z toho, že ho fakticky nelze kouřit, ale z toho, že podle příbalového letáku *nemá být kouřen*. Za toho stavu v řízení nevznikla pochybnost o tom, že sporný výrobek bylo lze nadrtit, ubalit, zapálit a kouřit. V řízení proto nevznikla potřeba, aby České obchodní inspekce či Krajský soud v Plzni doplňovaly dokazování vykouřením *Lemon Haze CBD Flowers*.
15. Nezpůsobilost výrobku ke kouření žalobkyně dovozovala z toho, že byl označen jako sběratelský předmět k technickým zahradnickým a studijním účelům. Tato skutečnost však není relevantní a nejde ani o přesvědčivý argument, jak správně uvedla již žalovaná a před ní i inspektorát.
16. Pro posouzení věci je rozhodující, zda se sporný výrobek *může užívat prostřednictvím inbalace ústy nebo nosem a jeho užívání zahrnuje jeho postupné spalování* ve smyslu § 2 písm. d) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Tato definice odpovídá různým jazykovým verzím čl. 2 odst. 15 směrnice 2014/40/EU ze dne 3. 4. 2014 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků: *může se užívat prostřednictvím spalovacího procesu; can be consumed via a combustion proces; kann mittels eines Verbrennungsprozesses konsumiert werden; może być spożywany w drodze procesu spalania*.
17. Potud je tedy zřejmé, že rozhodující je způsobilost sušeného květu konopí k užití kouřením, nikoliv přímé určení tohoto výrobku ke kouření. Údajná dekorativní či sběratelská povaha *Lemon Haze CBD Flowers* tedy nevylučuje, že jde zároveň i o výrobek určený ke kouření ve smyslu zákona.

Relevance příbalového letáku vylučujícího kouření sušeného konopí

18. Tím však není úplně zodpovězena otázka, zda výrobek fakticky způsobilý ke kouření lze učinit nezpůsobilým na základě odpovídajícího označení, tedy že prodejce takový výrobek opatří nápisem či návodem k použití, který formálně vyloučí kouření jako vhodný způsob použití.
19. O takovém subjektivním pojetí způsobivosti ke kouření lze pochybovat již jen na základě zákonného textu – zákon zároveň užívá pojmů *určen ke kouření i může se užívat* (kouřením). Nedávalo by valného smyslu, aby obsah těchto pojmů byl srovnatelný v tom smyslu, že určení či způsobivost výrobku ke kouření vymezuje výrobce, dovozce či prodejce vlastním prohlášením bez ohledu na faktické vlastnosti tohoto výrobku. Z hlediska předmětu a účelu regulace je však odpověď na tuto otázku zřejmá: možné to není, rozhodující je faktická způsobivost výrobku ke kouření.
20. Účelem zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek je ochrana zdraví, zvláště ochrana dětí a mladistvých i ochrana těhotných žen. V širších souvislostech lze smysl zákona pak spatřovat i ve zlepšení životního prostředí a snížení výdajů státu v oblasti zdravotnictví [srov. nálezn. sp. zn. Pl. ÚS 7/17 ze dne 27. 3. 2018 (N 55/88 SbNU 727; 81/2018 Sb.)].
21. Jakkoliv lze toho účelu v případě kouření do jisté míry dosahovat osvětou (v podobě příbalových letáků, masivních letákových kampaní aj.), faktická nemožnost vystavení sebe sama popřípadě jiných osob účinkům kouření je zjevně účinnější. Proto zákonodárce v některých případech kouření bez dalšího zakazuje, popřípadě stanoví podmínky prodeje tak, aby došlo k faktickému omezení dostupnosti výrobků způsobivých ke kouření skupinám chráněných osob (§ 3 až § 10 zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek). Ve vztahu k těmto skupinám zákonodárce tedy upřednostňuje omezení dostupnosti před seberegulací spotřebitelů na základě prostého informování o škodlivých účincích kouření.
22. Již z toho lze bez dalšího dovodit, že z hlediska zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek je podstatná faktická způsobivost výrobku ke kouření a jeho faktická nedostupnost, nikoliv pokyn jeho výrobce v příbalovém letáku. Tento pokyn totiž není ničím jiným než nevymahatelným doporučením, aby výrobek nebyl kouřen. Nijak nebrání tomu, aby byl výrobek *Lemon Haze CBD Flowers* fakticky zakoupen osobou mladší 18 let a touto osobou také vykouřen. Žalobkyní předestřený výklad se tak nejen vzpírá textu zákona a běžnému chápání slov v něm použitých, ale také účelu zákona. V konečném důsledku se lze ptát, zda by žalobkyně na svém výkladu setrvala i v případě krabičky cigaret označené jako sběratelský předmět k technickým zahradnickým a studijním účelům a takovou krabičku prodala osobě mladší 18 let [srov. § 2 písm. b) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek].
23. Není přitom přesvědčivé tvrzení, že použité pojmy jsou (příliš) neurčité a jejich aplikace na souzenou věc nepředvídatelné. Z výše uvedených důvodů soud považuje obsah povinností podle § 3 odst. 3 a § 5 odst. 2 zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek za objektivně jasný. Z okolností případu nadto není pochyb o tom, že žalobkyně takový výklad předvídat mohla a nejspíše i předvíдалa.
24. Žalobkyně totiž nebyla schopna ve správním řízení či před soudem vysvětlit, proč byl samotný výrobek *Lemon Haze CBD Flowers* jako sběratelský předmět označen zákazem prodeje osobám mladším 18 let. Zároveň se žalobkyně ani nepokusila vysvětlit, jak konkrétně vypadá taková sběratelská činnost a nakolik je rozšířená, že potřeby vážných sběratelů sušených květů konopí stojí za to saturovat prodejním automatem, který je non-stop připraven. Možná nelze vyloučit, že existují nadšení spotřebitelé, kteří v noci pocítují akutní potřebu doplnit do herbáře chybějící odrůdy konopí. Pro hodnocení důkazů správním orgánem však nejsou podstatné hypotetické úvahy založené na jednotlivostech bez kontextu, ale hodnocení důkazů a zjištěných skutečností v jejich souvislostech, tak aby nevznikly důvodné pochyby. Po takovém hodnocení lze botanický význam sporného výrobku sušeného konopí spíše upozadit.
25. Jako výrazně pravděpodobnější (a jediný) rozumný závěr se v souzené věci jeví, že prodej sušeného květu konopí v podobě vhodné ke kouření v prodejním automatu srovnatelném s prodejními automaty na běžné požívatině, je prodej zaměřený především na konzumenty konopí, nikoliv jeho

sběratele. Označení výrobku jako sběratelského předmětu pak slouží nikoliv jako vážně míněný pokyn vycházející z povahy výrobku, ale jako zástěrka zdánlivě legalizující prodej sušeného konopí ke kouření osobám mladším 18 let [srov. přiměřeně nález sp. zn. III. ÚS 4072/17 ze dne 5. 11. 2018 (N 178/91 SbNU 217), odst. 16].

26. Správní orgány proto žalobkyni správně neuvěřily, že výrobek *Lemon Haze CBD Flowers* je pouhý sběratelský předmět, který není určen ke kouření.

Rozložení odpovědnosti za zjištění skutkového stavu

27. Není důvodná námitka, že správní orgány od žalobkyně vyžadovaly, aby prokázala svou nevinu.
28. Podle § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu je povinností správního orgánu zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu. Zejména je úkolem správního orgánu zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu a i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být uložen správní trest.
29. V řízení tedy platí obecná povinnost správního orgánu objasnit z úřední povinnosti a nezávisle na důkazních návrzích obviněného všechny okolnosti nezbytné pro jeho rozhodnutí, což jsou i všechny okolnosti ve prospěch či neprospěch obviněného. Správní orgán však vychází i ze záchytných bodů přednesených obviněným. Teprve pokud na základě takto provedeného dokazování nebude skutkový stav zjištěn (*non liquet*), je možné o věci rozhodnout na základě pravidel o (objektivním) důkazním břemenu. Ta v souzené věci upravuje § 69 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Podle něho správní orgán v pochybnostech rozhodne ve prospěch obviněného.
30. Důkazní iniciativu má tedy správní orgán, který odpovídá za zjištění skutkového stavu ve prospěch i neprospěch obviněného. V této fázi se obviněný nemusí hájit (navrhovat důkazy na svou obhajobu). Je-li však důkazní stav zjištěn v rozsahu a intenzitě předvídaných § 3 správního řádu, tj. rozhodující orgán ověřil všechny známé okolnosti a zjistil všechny skutečnosti nezbytné pro rozhodnutí v takové kvalitě, že o nich nemá důvodnou pochybnost, je na obviněném, aby označil důkazy na svoji obhajobu. Tím může zpochybnit dosavadní skutková zjištění a oslabit doposud pevné přesvědčení správního orgánu (srov. rozsudek NSS č. j. 5 As 64/2011-66 ze dne 28. 2. 2013). Na tom nic nezměnilo ani usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 5 As 126/2011-68 ze dne 14. 1. 2014, č. 3014/2014 Sb. NSS, podle kterého obviněný z přestupku není povinen uvádět na svou obhajobu jakákoliv tvrzení, ani o nich nabízet a předkládat správnímu orgánu důkazy (srov. rozsudek NSS č. j. 8 As 3/2017-34 ze dne 31. 10. 2017).
31. V poměrech souzené věci se uvedené projevuje tak, že správní orgány provedly dokazování k povaze výrobku *Lemon Haze CBD Flowers* a na jeho základě dospěly k podrobně odůvodněnému závěru, že jde o výrobek určený ke kouření ve smyslu § 2 písm. d) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Získaly tak dostatek podkladů pro závěr o vině žalobkyně přestupky podle § 36 odst. 1 písm. a) a g) tohoto zákona. Za toho stavu bylo na žalobkyni, aby předložila vlastní věrohodnou verzi reality a označila důkazy k jejímu prokázání. To se žalobkyni nepodařilo.

Ke zbylým procesním námitkám

32. Tento závěr pak předznamenává i vypořádání zbylých námitek žalobkyně. V řízení bylo dostatečně zjištěno, že jde o výrobek určený ke kouření. Co tento výrobek fakticky obsahuje, žalobkyně nerozporovala a nerozporovala ani, že má bylinnou povahu. Potud tedy není pochyb, že žalobkyně porušila své povinnosti podle § 3 odst. 3 a § 5 odst. 2 zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.
33. Protože byl skutkový stav bez pochyb zjištěn, byl nadbytečný výslech jednatelek dodavatele žalobkyně, kterým mělo být prokázáno určení výrobku nikoliv ke kouření. To řádně vysvětlil již inspektorát ve svém rozhodnutí, se kterým napadené rozhodnutí žalované tvoří jeden celek.

34. Nedůvodná je pak i námitka možného omylu žalobkyně. Přestupková odpovědnost právnických osob je v českém právním řádu založena na odpovědnosti objektivní. Jestliže je odpovědnost za delikt objektivní, pak se jedná o odpovědnost za následek, tj. bez ohledu na zavinění (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Ads 356/2021-25 ze dne 15. 10. 2021). Případný omyl žalobkyně mající vliv na zavinění tedy není významný.
35. Dle § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Právnická osoba za přestupek neodpovídá teprve, *jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila* (§ 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Břemeno tvrzení i břemeno důkazní ke zproštění odpovědnosti tedy nesla žalobkyně. Nad rámec tvrzení o skutkovém omylu však žádnou argumentaci směřující ke zproštění odpovědnosti za přestupek nevnesla. Protože omyl jako takový není z hlediska zákona významný, správní orgány se touto otázkou nemusely podrobněji zabývat.

IV. Závěr

36. Veden výše uvedenými úvahami dospěl soud k závěru, že žalovaná posoudila rozhodné právní otázky správně a její rozhodnutí netrpí vadami řízení. Žalobu proto zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a úspěšné žalované nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 30. června 2023

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu